

LOKVE ▶ 65. obletnica izvolitve Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora - Janez Stanovnik poudaril, da so gradili državo

Upor Italiji je bil tudi revolucija

Na več prizoriščih na Trnovski in Banjški planoti so včeraj obeležili 65. obletnico izvolitve Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora (PNOO) za Slovensko Primorje in Trst. Na osrednji svečanosti na Lokvah je bil slavnostni govornik Janez Stanovnik, ki je poudaril, da je bil odbor organ oblasti in korak k ustvarjanju slovenske države.

Praznični dan se je sočasno začel na Lazni in v spominskem parku na Trnovem. Na Lazni, kjer so se 15. septembra 1944 zbrali delegati za volitve v PNOO, so odkrili prenovljeno obeležje v spomin na dogodek. Na Trnovem pa so odkrili ploščo z več kot 100 imeni ruskih vojakov, ki so padli v vrstah IX. korpusa. Obeležje so postavili na pobudo ruske države in v sodelovanju z njeno ambasado pri nas,

Na slovesnosti pod Lazno so potem odkrili obeležje

prvima partizanoma, padlima v Trnovskem gozdu. Znano je ime Janka Skoka iz Trebuše, za drugega borca pa vedo le to, da je bil doma na Vipavskem.

Osrednja slovesnost je bila opoldne na Lokvah. Za govorniški oder je stopila tudi senatorka Republike Italije **Tamara Blažina**, slavnostni govornik pa je bil udeleženec zbora na Lazni in predsednik zveze borcev za ohranjanje vrednot NOB **Janez Stanovnik**. Zanj PNOO pomeni priključitev

Foto: Miha Koron

Stanovnik: Dogodek na Lazni je vodil k priključitvi Primorske

Primorske k matični domovini, začetek razvoja ljudske demokracije, bratsko sodelovanje z Italijani in s Hrvti, sodelovanje med ljudmi in z njihovo armado, prodor do slovenskega morja in tudi zmagovito revolucijo.

Stanovnik je poudaril, da je bila Primorska priključena Jugoslaviji, ne vrnjena, saj se ni vrnila v Avstro-Ogrsko. Ko so septembra 1944 zaradi možnega izkrcanja zaveznikov v Istri na Laznah ustanovili PNOO, pa je Primorska po besedah Stanovnika na demokra-

Foto: Miha Koron

V Trnovskem gozdu sta prva padla Janko Skok iz Trebuše in neznani partizan z Vipavskega

tičen način dobila organ državne oblasti. "Mi smo takrat s krvjo gradili državo," je dejal govornik, kar je zapisano tudi v temeljni, ustavni listini današnje Slovenije. Upor Primorcev je pomenil rušenje tedanje oblasti na tem ozemlju, oblasti kraljevine Italije, torej revolucijo, je povedal Stanovnik in dodal: "Danes se ne morem odpovedati revoluciji, saj smo jo delali, napravili in zmagali."

Odbor je po besedah Stanovnika pomenil tudi bratsko sodelovanje sosednjimi narodi in je imel rezervirano mesto za predstavnika Italijanov. Nič manj ni pomenilo sodelovanje s Hrvti in z zavezniki, ruskimi in zahodnimi.

Ob tem, ko je Stanovnik spomnil na prodor do slovenskega morja kot dosežek NOB, se je dotaknil mejnega spora s Hrvaško: "Spora ni, saj je bilo priznanje meja pogoj za mednarodno priznanje." Po njegovem mnenju je lahko sporno kvečjemu vprašanje dostopa Slovenije do odprtega morja, ki pa ni vezano na mejo, ampak na pravice obmorskih držav. Stanovnik je v imenu zveze borcev podprl dogovarjanje med premijerjem **Borutom Pahorjem** in njegovo kolegico **Jadranko Kosor**, ki jima svetuje hrabrost in razum.

AMBROŽ SARDOČ

Foto: Miha Koron

V spominskem parku na Trnovem zdaj tudi imena več kot sto padlih ruskih borcev